

Nieuwegein

Rekenkamercommissie

Jaarverslag 2016

datum sept 2017

Auteur Rekenkamercommissie

Raadsnummer

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	3
2	Inleiding	4
3	Wat wilde de rekenkamercommissie bereiken?	4
4	Wat heeft de rekenkamercommissie daarvoor gedaan?	5
5	Wat heeft dat gekost?	8

1 Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag over 2016 van de rekenkamercommissie van Nieuwegein. In dit jaar zijn twee onderzoeksrapporten gepresenteerd aan de raad, te weten het onderzoek naar gemeentelijk informatievoorzieningsbeleid en het onderzoek naar leerplicht. Verder is een onderzoek naar duurzaamheidsbeleid en een onderzoek naar de lokale lasten in Nieuwegein uitgevoerd, welke in 2017 worden aangeboden.

Nieuwegein, juni 2017

Namens de rekenkamercommissie,

Henk Boogaard,
Marcel Hoogwout,
Kees van Santvliet (voorzitter)

2 Inleiding

Werkzaamheden

Met het jaarverslag 2016 wil de rekenkamercommissie een overzicht geven van de verrichte onderzoeken en activiteiten in 2016.

Samenstelling en missie

De rekenkamercommissie bestaat uit drie externe leden en bestaat sinds eind 2010 in de huidige samenstelling. Op 27 november 2014 heeft de raad besloten tot herbenoeming volgens het volgende schema:

- de heer M. Hoogwout tot 31 december 2018
- de heer K. van Santvliet tot 31 december 2017
- de heer H. Boogaard tot 31 december 2017

De raad heeft gekozen voor een fasering van de benoemingsperiode om de continuïteit in kennis en procesbegeleiding van lopende onderzoeken te continueren na afloop van de volgende benoemingsperiode.

In het raadsvoorstel is verder opgenomen dat in het kader van gefaseerde benoeming er uiteindelijk zal worden overgegaan naar een verdere fasering van benoeming, waarbij de insteek is te zorgen voor continuïteit en overdrachtsmogelijkheden in dit proces.

Uitgaande van herbenoeming zou dit kunnen betekenen dat het op termijn zo is ingeregeld dat eens per twee jaar een nieuw lid wordt aangesteld, ervan uitgaande dat iedereen wil worden herbenoemd. De rekenkamercommissie werkt met een vast voorzitterschap, de heer K. van Santvliet.

De commissie heeft een ambtelijk secretaris M. Rölkens. Secretariële ondersteuning wordt verleend door Y. Mes-Verhoef.

De missie van de rekenkamercommissie is als volgt verwoord:

We willen door middel van onze onderzoeken en overige activiteiten een positieve bijdrage leveren aan het bestuur van de gemeente Nieuwegein en de Raad ondersteunen bij zijn kaderstellende, controlerende en vertegenwoordigende rol.

Deze missie ligt in het verlengde van de taakstelling die is opgenomen in de Verordening op de rekenkamercommissie Nieuwegein 2010.

3 Wat wilde de rekenkamercommissie bereiken?

Conform bovenstaande missie willen we inzicht bieden in de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gemeentelijk handelen.

4 Wat heeft de rekenkamercommissie daarvoor gedaan?

We hebben in 2016 twee onderzoeken opgeleverd en besproken met de raad en hebben daarnaast twee onderzoeken opgestart en uitgevoerd, die in 2017 ter bespreking worden voorgelegd aan de raad:

- onderzoek naar informatievoorzieningsbeleid (besloten in de raad van juni 2016),
- onderzoek tegengaan van voortijdig schoolverlaten Nieuwegein: “vraagt ook meer zorg van de gemeenteraad” (besloten in de raad van september 2016),
- onderzoek lokale lasten in Nieuwegein (wordt aangeboden aan de raad in 2017),
- onderzoek naar duurzaamheidsbeleid in Nieuwegein (wordt aangeboden aan de raad in 2017).

Onderzoek naar informatievoorzieningsbeleid

Met het onderzoek heeft de rekenkamercommissie inzicht willen geven in de opzet en uitvoering van het informatievoorzieningsbeleid van de gemeente.

Het informatievoorzieningsbeleid is onderdeel van de bedrijfsvoering van de gemeente en behoort daardoor primair tot het domein van het college. Het beleid heeft echter belangrijke raakvlakken met andere beleidsterreinen, zoals dienstverlening en intergemeentelijke samenwerking. Bovendien gaan er aanzienlijke hoeveelheden publieke middelen om in de innovatie en het beheer van informatievoorziening.

De rekenkamercommissie heeft uit het onderzoek als centrale conclusie getrokken, dat met name op alle wettelijk verplichte onderdelen de organisatie het beleid goed op orde heeft. De rekenkamercommissie concludeert daarnaast dat de sturing moeizaam verloopt. Op veel toch cruciale thema's ontbreekt namelijk beleid of is dit alleen impliciet geformuleerd. De financiële verantwoording is onvoldoende transparant om uitspraken te kunnen doen over de efficiëntie en het effect van het informatievoorzieningsbeleid.

De gemeente heeft zich met deze werkwijze in het verleden goed weten te redden. Voor de toekomst kan deze werkwijze – naar de mening van de rekenkamercommissie - niet al te lang meer worden volgehouden. Daarvoor zijn de keuzen die gemaakt moeten worden te verstrekkend en de investeringen die daarmee gemoeid zijn te omvangrijk. Dit verklaart waarom het rapport de titel draagt: “einde houdbaarheid in zicht”. De gemeentelijke organisatie heeft inmiddels de nodige voornemens kenbaar gemaakt om de aansturing van de informatievoorziening te verbeteren.

De volgende beslispunten zijn overgenomen door de raad:

1. Het college opdracht te geven tot het ontwikkelen van informatievoorzieningsbeleid;
2. Het informatievoorzieningsbeleid ter vaststelling aan de raad te sturen;
3. De raad in staat te stellen haar kaderstellende taak goed uit te voeren door in een oplegnotitie politieke implicaties en keuzemogelijkheden op te nemen;
4. Het college opdracht te geven om – vooruitlopend op het informatievoorzieningsbeleid- ontwikkelingen in de informatievoorziening een structurele plek te geven in een programma en de raad hier periodiek over te informeren.

Onderzoek naar leerplicht-voorkomen van voortijdig schoolverlaten

De rekenkamercommissie heeft het functioneren van het beleid in Nieuwegein om voortijdig schoolverlaten (afkorting VSV-beleid) en de zorgstructuur onderzocht. In het onderzoek is ook de vraag aan de orde gekomen of het tegengaan van voortijdig schoolverlaten in Nieuwegein een onderwerp is waar de gemeenteraad zich actief mee bezig zou moeten houden.

In het kader van het onderzoek worden ook de ontwikkeling van het aantal nieuwe VSV'ers in Nieuwegein vergeleken met enkele gemeenten die qua achtergrond lijken op Nieuwegein. Daaruit blijkt dat de jaarlijkse afname in het percentage nieuwe VSV'ers in de andere gemeenten doorgaat en dat de afname in Nieuwegein stagneert. In het rapport worden daarvoor mogelijke oorzaken gegeven.

De volgende beslispunten zijn overgenomen door de raad:

1. Het college opdracht te geven tot het ontwikkelen van een samenhangend (voortijdig school verlaten) VSV-beleid en de raad jaarlijks te rapporteren over de uitvoering;
2. het VSV-beleid ter vaststelling aan de raad te sturen;
3. het college opdracht te geven om de gemeentelijke zorgstructuur meer bij de mbo-locaties te betrekken;
4. het college opdracht te geven om het jeugdbeleid en VSV-beleid nadrukkelijker te verbinden.

Onderzoek naar Duurzaamheidsbeleid

Kernvraag van het rekenkameronderzoek is geweest of de gemeente, gelet op de beleidsintenties, goed en effectief bezig is met duurzaamheid. Gekeken is daarbij:

- Is het helder wat de gemeente wil bereiken?
- Wat levert het beleid daadwerkelijk op?
- Welke lessen zijn er te trekken?
- Welke relevante mogelijkheden blijven liggen?

De belangrijkste conclusie uit het onderzoek is dat Nieuwegein redelijk bezig is met duurzaamheid. Daarbij wordt vooral gewerkt vanuit de eigen rol van de gemeente, met een beperkte inzet van tijd en geld.

Op basis van het onderzoek en de conclusies, heeft de rekenkamercommissie de volgende aanbevelingen aan de raad opgesteld:

1. Geef het college de opdracht om een visie op duurzaamheid voor te bereiden en ter besluitvorming aan de raad voor te leggen en vraag het college daarin aan te geven op welke wijze de uitvoering geborgd wordt via een thematische aanpak (zie aanbeveling 5 van het rapport).
2. Vraag het college ervoor te zorgen dat duurzaamheid zowel extern (samenleving, bedrijven, organisaties in Nieuwegein) als intern (binnen de gemeentelijke organisatie) een gezamenlijke ambitie wordt (zie aanbeveling 1 van het rapport).
3. Geef het college de opdracht om op korte termijn de routekaart klimaatneutraal 2040 ter besluitvorming voor te leggen aan de raad, met daarin een vertaling van de ambities naar een uitvoeringsplan (zie aanbeveling 2 van het rapport).

4. Geef het college de opdracht om de visie op klimaatadaptie op te stellen, waarin expliciet wordt ingegaan op een preventieve aanpak (zie aanbeveling 3 van het rapport).
5. Overweeg voor de stad Nieuwegein een eigen profiel neer te zetten in relatie tot duurzaamheid (zie aanbeveling 4 van het rapport).

Onderzoek naar de lokale lasten meter in Nieuwegein

Het doel van het onderzoek was enerzijds inzicht te krijgen in de omvang en verdeling van de lokale lastendruk in Nieuwegein, mede in relatie tot andere gemeenten; anderzijds was het doel te onderzoeken of het voor de raad en de burgers interessant zou kunnen zijn over een dergelijke online tool te beschikken om daarmee het inzicht te vergroten.

De rekenkamercommissie van de gemeente Nijmegen heeft een lokale lastenmeter ontwikkeld. Deze wordt door een aantal gemeenten gebruikt om een goed inzicht te krijgen in de lastendruk van de burgers. Hierbij is het mogelijk de lasten te vergelijken met het voorgaande jaar, de buurgemeenten en vergelijkbare gemeenten.

In het onderzoek zijn de lasten opgenomen die door de BGHU aan inwoners van Nieuwegein in rekening worden gebracht. Dit zijn de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

Uit het onderzoek kan worden geconcludeerd dat de lokale lasten in Nieuwegein in de pas lopen met die van de buurgemeenten en de vergelijkbare gemeenten lasten. En dat - als er rekening mee wordt gehouden dat in tegenstelling tot een aantal andere gemeenten Nieuwegein geen hondenbelasting heft – het totaal van de lasten in veel gevallen zelfs gunstig afsteekt ten opzichte van buur- en referentiegemeenten. De resultaten van de lokale lastenmeter zijn voor de rekenkamercommissie geen aanleiding om daarover aanbevelingen aan de Raad te doen.

Met de online tool, die naast het onderzoeksrapport is opgeleverd, kunnen burgers en bedrijven hun lokale lasten vergelijken met die van inwoners en bedrijven in andere gemeenten van Nederland met een woning/bedrijfspannd met dezelfde WOZ-waarde en/of met dezelfde gezinssamenstelling.

5 Wat heeft dat gekost?

We hadden in 2016 een budget van € 67.743,- voor de dekking van de volgende geraamde kosten:

- Vaste maandvergoeding leden;
- Onderzoekskosten;
- Overige kosten (NVRRLidmaatschap, NVRRLidcongres).

De uitgaven in 2016 waren als volgt:

	Begroting	Jaarrekening	Restant budget
Presentiegelden (maandelijks vergoeding):	€ 23.204,-	€ 21.724,56	€ 1.479,44
Overige kosten:	€ 2.743,-	€ 1.303,67	€ 1.439,33
Advies-en onderzoekskosten:	€ 41.796,-	€ 42.255,-	-€ 459,-
Totaal	€ 67.743,-	€ 65.283,23	€ 2.459,77

De uitgaven voor onderzoeken in 2016 waren:

- Onderzoek naar leerplicht: € 625,-;
- Onderzoek naar Duurzaamheidsbeleid: € 31.900,-;
- Onderzoek naar lokale lastenmeter in Nieuwegein: € 9.730,-.